

# مسیر توسعه اقتصادی

www.ketab.ir

مؤلف: علی اکبر محمودی

حریم دانش

سرشناسه : محمودی، علی اکبر، ۱۳۵۴ -

عنوان و نام پدیدآور : مسیر توسعه اقتصادی / مؤلف: علی اکبر محمودی

مشخصات نشر : تهران: حریم دانش، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۳۵۲ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۲۳-۱۳-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع : ایران -- سیاست اقتصادی -- قرن ۱۴ -- آینده‌نگری

موضوع : Iran -- Economic policy -- 20th century -- Forecasting

موضوع : ایران -- سیاست اقتصادی -- قرن ۱۴ -- رشد اقتصادی

موضوع : Iran -- Economic policy -- 20th century -- Economic development

رده‌بندی کنگره : HC۴۷۳/م۳۴م۵ ۱۳۰۱

رده‌بندی دیویی : ۳۳۱.۰۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۵۶۹۲۵

---

عنوان کتاب: مسیر توسعه اقتصادی

مؤلف: علی اکبر محمودی

ویراستار: آزاده احمدی

ناشر: حریم دانش

نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۸

قیمت: ۴۰۰,۰۰۰ ریال

تیراژ: ۱۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۲۳-۱۳-۷

---

کلیه حقوق چاپ و نشر برای انتشارات حریم دانش و مؤلف محفوظ می‌باشد.

فروشگاه شماره ۱: میدان انقلاب، جنب بانک صادرات، پلاک ۱۳۵۷، کتابفروشی محسن تلفن: ۶۶۴۹۲۶۶۲

فروشگاه شماره ۲: میدان انقلاب، روبروی سینما بهمن، پلاک ۱۳۷۰، کتابفروشی بهنام تلفن: ۶۶۹۵۸۲۰۵

وب سایت: [www.HarimeDanesh.com](http://www.HarimeDanesh.com) اینستاگرام: h.a.r.i.m.d.a.n.e.s.h

## فهرست

|             |    |
|-------------|----|
| مقدمه ..... | ۱۹ |
|-------------|----|

### فصل اول: سیاست مداران توسعه گرا

|                                       |    |
|---------------------------------------|----|
| نگاهی بر سیاست مداران توسعه گرا ..... | ۲۴ |
| لودویک ارهارد .....                   | ۲۵ |
| مهنداس کا امچاند گاندی .....          | ۲۷ |
| مارگارت تایچر .....                   | ۲۹ |
| ماهاتیر محمد .....                    | ۳۲ |
| مانموهان سینگ .....                   | ۳۵ |
| لی کوان یو .....                      | ۳۷ |

### فصل دوم: بازندگان جنگ بیروزان توسعه

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| الگوهای توسعه یافته .....                                    | ۴۴ |
| ژاپن .....                                                   | ۴۴ |
| عوامل ایجاد کننده توسعه در ژاپن .....                        | ۴۵ |
| آلمان .....                                                  | ۵۴ |
| عوامل ایجاد کننده توسعه در آلمان .....                       | ۵۶ |
| احیای صنایع آلمان .....                                      | ۵۶ |
| تر اقتصاد اجتماعی بازار .....                                | ۵۷ |
| رفورم پول در آلمان .....                                     | ۵۹ |
| تجدید نظر بر مالیات ها .....                                 | ۶۰ |
| وضیت مالکیت و حقوق اقتصاد فردی در اقتصاد اجتماعی بازار ..... | ۶۱ |

## فصل سوم: نوظهوران پیشتاز در توسعه

- ۶۴ ..... وضعیت کلی اقتصاد چین
- ۶۵ ..... اصلاحات توسعه محور چین
- ۶۷ ..... وضعیت کلی اقتصاد برزیل
- ۶۹ ..... وضعیت کلی اقتصاد روسیه
- ۷۲ ..... وضعیت کلی اقتصاد هندوستان
- ۷۳ ..... روند توسعه در هندوستان

## فصل چهارم: توسعه در دیگر کشورها

- ۸۲ ..... سنگاپور و برآسیاد .....  
روند توسعه اقتصادی در سنگاپور
- ۸۸ ..... ترکیه  
روند تحولات اقتصادی توسط احزاب در ترکیه
- ۸۹ ..... کره جنوبی  
ویژگی های کره از نگاه توسعه اقتصادی
- ۹۶ ..... الف - دوره ی جایگزینی واردات ( ۱۹۶۱-۱۹۴۸ )  
ب - دوره ی توسعه ی صادرات ( ۱۹۷۲-۱۹۶۲ )
- ۱۰۰ ..... ج - دوره آزاد سازی اقتصادی ( ۱۹۹۳-۱۹۸۰ )  
د - دوره ی جهانی شدن ( ۱۹۹۷-۱۹۹۴ )
- ۱۰۱ ..... و - دوره ی بحران اقتصادی ( ۱۹۹۸-۱۹۹۷ )
- ۱۰۲

## فصل پنجم: توسعه اقتصادی و مدیریت زیر ساخت ها

- ۱۰۶ ..... زیر ساخت ها
- ۱۰۷ ..... انواع زیر ساخت ها

|     |                                              |
|-----|----------------------------------------------|
| ۱۰۸ | زیرساخت‌های اقتصادی                          |
| ۱۰۹ | زیرساخت‌های اجتماعی                          |
| ۱۱۰ | زیرساخت‌های تجاری                            |
| ۱۱۰ | زیرساخت‌های حیاتی                            |
| ۱۱۰ | زیرساخت‌های دیجیتال                          |
| ۱۱۰ | زیرساخت‌های شبکه‌ای                          |
| ۱۱۱ | زیرساخت‌های سخت در مقابل زیرساخت‌های نرم     |
| ۱۱۱ | زیرساخت‌های فناوری اطلاعات                   |
| ۱۱۱ | زیرساخت‌های انرژی                            |
| ۱۱۲ | زیرساخت‌های حمل و نقل                        |
| ۱۱۲ | زیرساخت‌های اverse                           |
| ۱۱۲ | اهمیت زیرساخت‌ها                             |
| ۱۱۳ | وضعیت زیرساخت‌ها در ایران                    |
| ۱۱۴ | بررسی وضعیت زیرساخت‌ها در جهان               |
| ۱۱۴ | زیرساخت‌های اقتصادی                          |
| ۱۱۵ | الف) کشورهای با بهترین زیرساخت‌های حمل و نقل |
| ۱۱۵ | ۱. هنگ کنگ                                   |
| ۱۱۵ | ۲. سنگاپور                                   |
| ۱۱۶ | ۳. هلند                                      |
| ۱۱۶ | ۴. امارات متحده عربی                         |
| ۱۱۶ | ۵. ژاپن                                      |
| ۱۱۶ | ۶. سوئیس                                     |

۷. آلمان ..... ۱۱۷
۸. فرانسه ..... ۱۱۷
۹. اسپانیا ..... ۱۱۷
۱۰. انگلستان ..... ۱۱۷
- (ب) کشورهای با بهترین زیرساخت‌های انرژی ..... ۱۱۷
- ۱- بهترین کشورها در زمینه آب لوله‌کشی ..... ۱۱۷
- ۲- بهترین تولیدکنندگان نفت و گاز در جهان ..... ۱۱۹
- ۳- بهترین تولیدکنندگان برق در جهان ..... ۱۲۰
- (ج) کشورهای با بهترین زیرساخت‌های تکنولوژیک ..... ۱۲۳
- (II) زیرساخت‌های اجتماع ..... ۱۲۵
- (الف) بهترین سیستم‌های آموزشی جهان ..... ۱۲۵
- (ب) بهترین سیستم‌های بهداشتی جهان ..... ۱۲۹
- (ج) بهترین کشورها از لحاظ امنیت ..... ۱۳۰
- مقایسه زیرساخت حمل و نقل ایران با کشورهای برتر این حوزه ..... ۱۳۳
- مقایسه زیرساخت انرژی ایران با کشورهای برتر این حوزه ..... ۱۳۶
- از نظر زیرساخت تامین آب مناسب ..... ۱۳۶
- از نظر زیرساخت نفت و گاز ..... ۱۳۷
- از نظر تولید برق ..... ۱۳۷
- مقایسه زیرساخت ارتباطی (تکنولوژی) ایران با کشورهای برتر این حوزه ..... ۱۳۸
- مقایسه زیرساخت آموزش ایران با کشورهای برتر این حوزه ..... ۱۳۹
- مقایسه زیرساخت بهداشت ایران با کشورهای برتر این حوزه ..... ۱۴۱
- مقایسه زیرساخت امنیت ایران با کشورهای برتر این حوزه ..... ۱۴۱

## فصل ششم: توسعه اقتصادی و خصوصی سازی

|     |                               |
|-----|-------------------------------|
| ۱۴۶ | مفهوم خصوصی سازی              |
| ۱۴۸ | تاریخچه خصوصی سازی در جهان    |
| ۱۴۹ | اهداف خصوصی سازی              |
| ۱۵۰ | الف. اهداف اقتصادی            |
| ۱۵۰ | ب. اهداف مالی                 |
| ۱۵۰ | ج. اهداف اجتماعی              |
| ۱۵۰ | مراحل خصوصی سازی              |
| ۱۵۰ | آماده سازی ساختاری            |
| ۱۵۱ | هدف گذاری                     |
| ۱۵۱ | واگذاری                       |
| ۱۵۱ | نظارت بر نتایج نهایی          |
| ۱۵۱ | روش های خصوصی سازی            |
| ۱۵۲ | خصوصی سازی با انتقال مالکیت   |
| ۱۵۲ | خصوصی سازی بدون انتقال مالکیت |
| ۱۵۲ | دلایل خصوصی سازی              |
| ۱۵۴ | پیامدهای خصوصی سازی           |
| ۱۵۵ | اثرات خصوصی سازی              |
| ۱۵۶ | عوامل خصوصی سازی موفق         |
| ۱۵۶ | الف. تعهد و مالکیت            |
| ۱۵۸ | ب. مالکیت و رقابت             |
| ۱۵۹ | ج. شفافیت                     |

# مقدمه

اقتصاد کشور امروز در شرایط مناسبی قرار نگرفته و رکود ناشی از تصمیمات اشتباه بلای جان اقتصاد ایران شده است. برای عبور از این شرایط می‌بایست مسئولین امر در کنار مردم، تصمیمات عاجلانه‌ای را اتخاذ کنند.

در آغاز حداقل امکان اقتصاد از موازی کار در بخش‌های مختلف به دور کرده و تصمیمات در خصوص مسائل کلان اقتصاد کشور را به یک نهاد یا دستگاه مستقل سپرده و با برنامه‌ریزی و استفاده از نخبگان اقتصادی کشور شرایط بهبود اقتصاد را فراهم آورد.

نکته حائز اهمیت جغرافیای اقتصاد، عدم مسور پذیری آن است؛ اقتصاد دستوری و متوسل شدن به زور در اقتصاد حاصلی جز نابودی ندارد. بنابراین تنها در شرایطی اقتصاد کشور قدرت جاذبه‌اش در صادرات و واردات، عرضه و تقاضا و تحرکات فابلی اقتصادی افزایش پیدا می‌کند که رفتارها و اقدامات منعطف و متناسب با ویژگی‌های کشور را در دستور کار قرار دهیم. این حساسیت می‌تواند دعوتنامه مطمئنی برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی شود.

امروز جهان به یک دهکده کوچک تبدیل شده است و مسائل اقتصادی کشور با زنجیروار به یکدیگر وابسته‌اند، بنابراین باید با توجه و حفظ دل‌نگرانی‌های دلسوزان نظام و حفظ خطوط قرمز کشور درهای اقتصادی کشور را بگشاییم و به طور صحیح با سایر ممالک مراودات اقتصادی داشته باشیم، بطور مثال امروز دیگر اقتصاد پایاپای بدین معنا که نفت بدهیم و در قبال آن کالا یا واحد پول آن کشور مثل روییه را دریافت کنیم با این بهانه که دلار را می‌خواهیم تحریم کنیم به

طور کلی منسوخ شده است، حتی ما در دولت قبل این تجربه را با کشور چین داشتیم که سرنوشت آن در نهایت منجر به ورود مقادیر زیادی کالای بی کیفیت چینی و ورشکستی تولیدکنندگان داخلی و ضربه به اقتصاد کشور شد.

در شرایط فعلی از مسئولین انتظار می رود اقتصاد مقاومتی مد نظر مقام معظم رهبری که یک راهبرد مهم بوده را به درستی درک کنند و سپس به آن عمل کنند؛ متأسفانه امروز خیلی از افراد از صحیح بودن این راهبرد و اهمیت آن بی اطلاعند. مقام معظم رهبری در خصوص اقتصاد مقاومتی شرایطی همچون شعب ابی طالب را متصور می شوند در حالی که هدف و منظور رهبری از بیان اقتصادی مقاومتی دوری از مصرف گرایی، تجمل گرایی و توجه به تولید داخلی است.

مردم نیز، زمانی به اقتصاد مقاومتی عمل خواهند کرد که ببینند دولتمردان و مسئولین به آن عمل می کنند اینکه یک مسئول در لباس تشنه تا ماشین زیر پایش و حتی خودکاری که با آن امضا می کند همگی خارجی هستند یا فرزندان از در تنگناهای اقتصادی در کشورهای خارجی یا بهترین امکانات زندگی و تحصیل می کنند و به مردم فخر می فروشند، بدینی و حس بی عدالتی را در جامعه توزیع کرده و در اینصورت پذیرش می باشد. چون اقتصاد مقاومتی دشوار خواهد بود. ابتدا مسئولین و دولتمردان میبایست اقتصاد مقاومتی را سرانجام کار خود قرار دهند و سپس مردم از آنها الگو بگیرند و با حمایت از کالاهای با کیفیت داخلی و دوری از مصرف گرایی و تجمل گرایی که امروز بلای جان ما شده اقتصاد کشور را از رکود خارج کنند.

برای برون رفت از رکود فعلی اقتصادی کشور کاهش وابستگی به درآمد نفتی و کسب درآمد از صادرات غیر نفتی، توریست و اخذ مالیات به شکل صحیح، کشور را در مسیر درستی قرار خواهد داد.

در حال حاضر اکثر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه بیشترین درآمدها را از محل مالیات کسب می کنند. به شکلی که قوی ترین فرد تا ضعیف ترین فرد آن کشور مالیات خود را

پرداخت می‌کند و دولت نیز جرایم سنگینی برای فرار مالیاتی در نظر گرفته است. در کشور ما هم همه‌ی افراد و دستگاه‌ها و نهادها باید بطور صحیح مالیات خود را پرداخت کنند چرا که این مالیات در نهایت صرف آبادانی کشور خواهد شد.

در خصوص توریست نیز کشور ایران ظرفیت توریست پذیری بسیار بالایی دارد که باید با دقت نظری ویژه در این خصوص شرایط را طوری در کشور فراهم کنیم که مسافران و توریست‌ها تمایل بیشتری برای سفر به ایران داشته باشند.

خروج بانک‌ها از بنگاه‌داری می‌تواند مانع اعمال فشار بانک‌ها با منابع مالی گسترده خواهد شد و میزان تاثیرگذاری کارخانه‌ها را در محیط رقابت با خصوصی‌ها کاهش خواهد داد. پایان دادن به اقتصاد دولتی و ورود به اقتصاد خصوصی نه خصولتی می‌تواند جان تازه‌ای به اقتصاد بسته ببخشد. ژاپن یک کشور توسعه یافته با آن حجم اقتصاد کارکنان دولتی آن نزدیک به ۳۰۰ هزار نفر بوده اما کشور ما با این محاط نه تنها آن مناسب کارکنان آن به ۳ میلیون نفر می‌رسد. چابک سازی اصل مهمی است که با اراده تصمیم‌گران اقتصادی میسر خواهد شد.

در این کتاب محورهای زیر جهت خروج کشور از رکود اقتصادی مورد بررسی قرار خواهد گرفت:

۱. پذیرش عدم دستور پذیری اقتصاد و متوسل شدن به زور در اقتصاد، در انجام اقداماتی منعطف و متناسب با ویژگی‌های کشور در صادرات و واردات و تنظیم قیمت با توجه به عرضه و تقاضا در کشور

۲. درهای اقتصادی کشور را بگشاییم و به طور صحیح با سایر ممالک مراودات اقتصادی داشته باشیم

۳. درک صحیح اقتصاد مقاومتی مد نظر مقام معظم رهبری و عمل به آن. دوری از مصرف گرایی، تجمل گرایی و توجه به تولید داخلی و تغییر ساختار الگوی مصرف